

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА ПЛАТНЕ СИСТЕМЕ
СЛУЖБА ЗА НАДГЛЕДАЊЕ И РАЗВОЈ ПЛАТНИХ СИСТЕМА

Картичарство у БиХ у 2023. години

Сарајево, 26.03.2024. године

Садржај

1. Увод.....	3
2. Број активних картица.....	3
3. Заступљеност према врсти картице.....	4
4. Промет картицама.....	4
5. Број трансакција и висина просјечне трансакције картица.....	8
6. Просјечан промет по картици.....	9
7. Заступљеност према брендovima.....	10
8. Водећи брендови у картичарству по вриједности трансакција.....	11
9. Реализација картицама бх. банака у иностранству.....	12
10. Реализација иностраних картица у БиХ.....	14
11. Коришћење контактних/бесконтактних картица у БиХ.....	16
12. АТМ и POS уређаји.....	17
13. Прихват картица.....	20

1. Увод

Извјештај „Картичарство у БиХ у 2023. години“ као редован годишњи извјештај о картичном пословању у Босни и Херцеговини (даље БиХ) је рађен на основу података прикупљених од 22 банке у БиХ.

2. Број активних картица

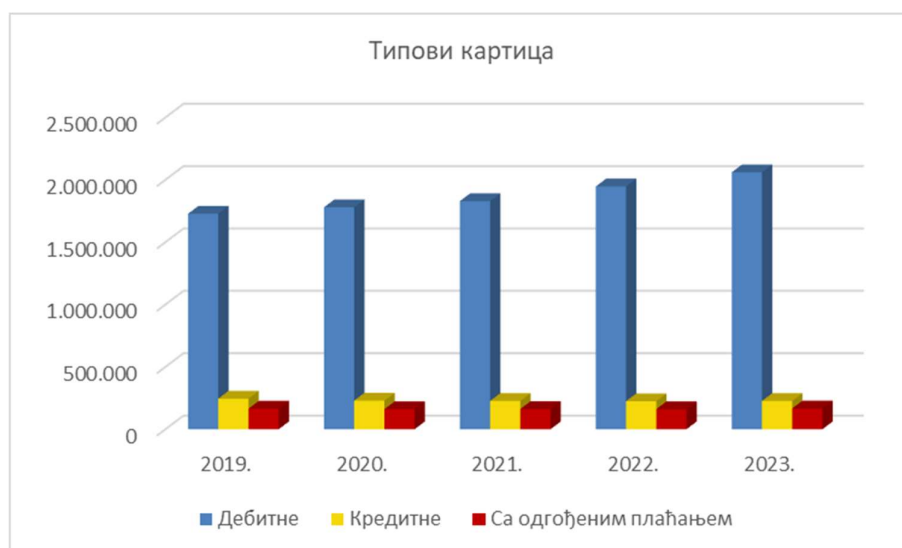
Картице својим клијентима издају 21 банка у БиХ. У питању су глобални брендови: MasterCard, Visa, American Express и Diners, док само једна банка – КИБ д.д. Велика Кладуша нуди једину домаћу картицу – Banqcard. Укупан број активних картица на крају 2023. године је износио 2.454.350, за разлику од 2022. године када је било 2.333.131, те је агрегатно посматрано, у 2023. години повећан је број активних картица за 121.219 у односу на 2022. годину.

3. Заступљеност према врсти картице

Врсте картица			
Година	Дебитне	Кредитне	Са одгођеним плаћањем
2019.	1.728.040	245.573	164.991
2020.	1.779.750	229.542	161.264
2021.	1.829.734	226.876	162.319
2022.	1.947.045	224.841	161.245
2023.	2.060.802	226.673	166.875

Најзаступљеније су дебитне картице, као што је приказано на сљедећем графикану:

4. Промет картицама

У 2023. години је картицама, у земљи и иностранству, реализовано трансакција у вриједности од 16.196.923.326 КМ. Године 2022. реализована вриједност трансакција је била 14.103.186.627 КМ, што значи да је дошло до повећања вриједности трансакција у износу од 2.093.736.699 КМ.

Почевши од 2019. године, у извјештај су обухваћене и картичне трансакције обављене путем интернета.

Вриједност картичних трансакција по годинама					
	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
Вриједност трансакција	11.166.890.301	11.535.123.080	11.957.151.297	14.103.186.627	16.196.923.326
Разлика у односу на претходну годину	879.931.637	368.232.779	422.028.217	2.146.035.330	2.093.736.699

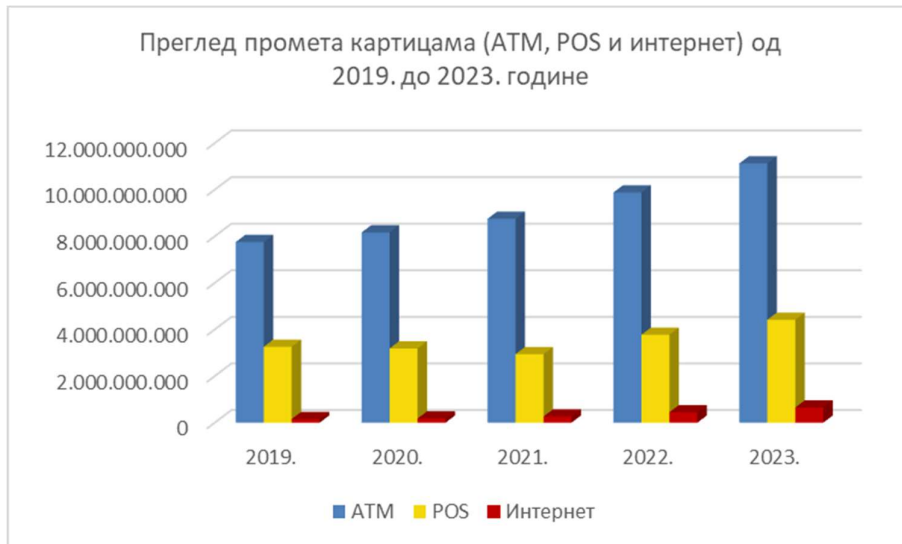

Структура потрошње (ATM, POS и интернет) у износу од 16.196.923.326 KM је следећа:

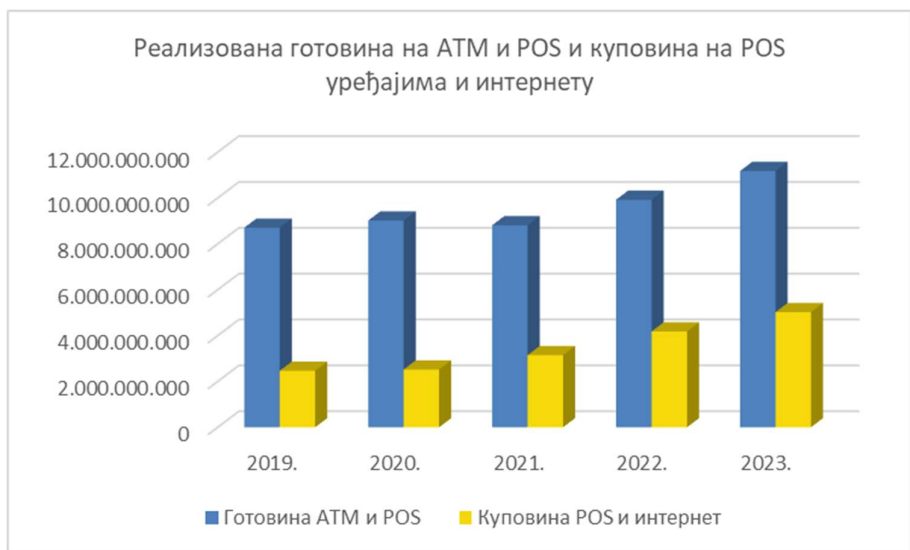
- путем ATM апарата подигнуто је, што у земљи што у иностранству, готовине у износу од 11.128.235.321 KM (2022. године тај је износ био мањи и износио је 9.882.238.115 KM),
- на POS апаратима је реализовано 4.416.964.391 KM (2022. године тај износ је био мањи и износио је 3.772.743.903 KM)
- путем интернета реализовано је 651.723.614 KM (2022. године тај износ је био мањи и износио је 448.204.608 KM).

У процентима на ATM апаратима је реализовано 69% вриједности, путем POS уређаја 27%, док је путем интернета реализовано 4% вриједности картичних трансакција.

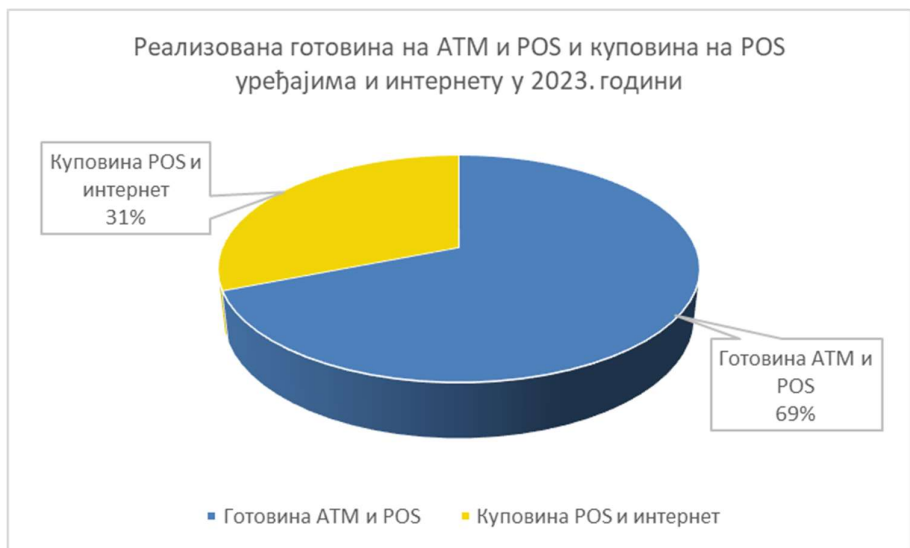
Преглед промета картицама (АТМ, POS и интернет) од 2019. до 2023. године					
	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
АТМ	7.752.955.054	8.165.945.556	8.750.565.618	9.882.238.115	11.128.235.321
POS	3.256.522.942	3.188.540.041	2.941.546.480	3.772.743.903	4.416.964.391
Интернет	157.412.304	180.637.483	265.039.199	448.204.608	651.723.614
Укупно	11.166.890.301	11.535.123.080	11.957.151.297	14.103.186.627	16.196.923.326
Разлика у односу на претходну годину	879.931.637	368.232.779	422.028.217	2.146.035.330	2.093.736.699

Реализована готовина на ATM и POS и куповина на POS уређајима и интернету			
Година	Готовина ATM и POS	Куповина POS и интернет	Укупно
2019.	8.704.171.225	2.462.719.076	11.166.890.301
2020.	9.016.265.306	2.518.857.773	11.535.123.080
2021.	8.811.546.958	3.145.604.339	11.957.151.297
2022.	9.924.768.431	4.178.418.196	14.103.186.627
2023.	11.176.627.520	5.020.295.805	16.196.923.326

У 2023. години проценат реализоване готовине на ATM и POS уређајима је износио 69%, а вриједност роба и услуга је износила 31% од укупног промета путем картица, за разлику од 2022. године када је проценат реализоване готовине на ATM и POS уређајима износио 70%, а вриједност роба и услуга је износила 30% од укупног промета путем картица.

У 2023. години проценат реализованог промета картицама на интернету у земљи је износио 37%, а у иностранству 63% од укупног промета картицама на интернету, за разлику од 2022. године када је проценат реализованог промета картицама на интернету у земљи износио 29%, а у иностранству 71% од укупног промета картицама на интернету.

Промет картицама на интернету			
Година	У земљи	У иностранству	Укупно
2020.	53.192.290	127.445.193	180.637.483
2021.	93.145.912	171.893.287	265.039.199
2022.	128.319.611	319.884.997	448.204.608
2023.	242.758.773	408.964.841	651.723.614

5. Број трансакција и висина просјечне трансакције картица

У 2023. години укупан број трансакција је био 159.566.461 и већи је у односу на 2022. годину када је износио 143.812.765. Просјечна вриједност једне трансакције била је 102 КМ у 2023. години и већа је у односу на 2022. годину за 4 КМ.

Висина просјечне трансакције за протекле године					
	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
Вриједност трансакција	11.166.890.301	11.535.123.080	11.957.151.297	14.103.186.627	16.196.923.326
Број трансакција	96.338.688	113.574.237	115.381.820	143.812.765	159.566.461
Висина просјечне трансакције	116 КМ	102 КМ	104 КМ	98 КМ	102 КМ
Разлика у односу на претходну годину	-3 КМ	-14 КМ	2 КМ	-6 КМ	4 КМ

6. Просјечан промет по картици

Просјечан годишњи промет по једној картици у 2023. години износио је 6.599 KM, за разлику од 2022. године када је био мањи и износио је 6.045 KM. Дакле, забиљежено је повећање у висини од 554 KM.

Просјечан промет по једној картици за протекле године					
	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
Број картица	2.138.604	2.170.556	2.218.929	2.333.131	2.454.350
Просјечан промет по картици	5.222 KM	5.314 KM	5.389 KM	6.045 KM	6.599 KM
Разлика у односу на претходну годину	445 KM	92 KM	75 KM	656 KM	554 KM

7. Заступљеност према брендovima

У БиХ, сходно активним картицама, заступљеност према брендovima у периоду од 2019. године до 2023. године је као у наредној табели:

Заступљеност картица у БиХ према брендovima						
Година	Mastercard	Visa	Diners	American	BamCard	Укупно
2019.	1.348.275	757.775	12.970	7.304	12.280	2.138.604
2020.	1.410.718	736.947	6.324	6.901	9.666	2.170.556
2021.	1.452.272	749.874	30	6.382	10.371	2.218.929
2022.	1.541.267	773.691	1.299	5.984	10.890	2.333.131
2023.	1.601.158	831.883	1.674	5.682	13.953	2.454.350

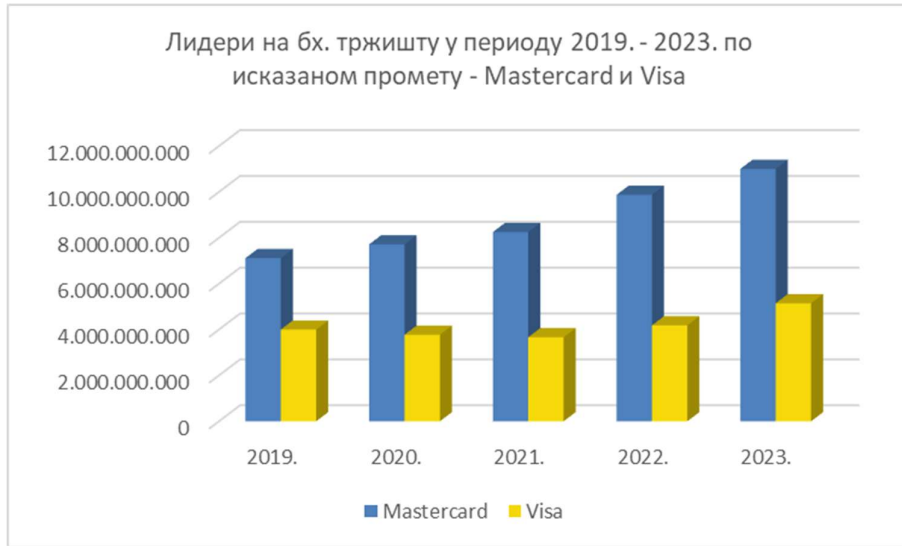
8. Водећи брендови у картичарству по вриједности трансакција

Највећи исказани промет у протеклој години забиљежила је Maestro дебитна картица с прометом од 10.753.353.919 КМ. Слиједи је Visa дебитна с прометом од 4.773.909.932 КМ.

	Mastercard Maestro дебитна	Mastercard кредитна	Mastercard са одгођеним плаћањем	Visa дебитна	Visa кредитна	Visa са одгођеним плаћањем
2019.	6.845.807.873	194.622.698	74.001.263	3.601.551.407	98.761.613	299.088.287
2020.	7.499.312.977	127.874.232	89.012.602	3.431.551.015	84.894.231	256.697.902
2021.	8.007.677.837	157.897.932	88.559.050	3.321.604.056	70.135.492	274.413.061
2022.	9.604.107.758	173.587.993	99.537.612	3.828.458.079	85.581.743	270.474.836
2023.	10.753.353.919	192.716.844	58.738.011	4.773.909.932	117.612.816	255.884.000

Година	Mastercard	Visa
2019.	7.114.431.834	3.999.401.306
2020.	7.716.199.811	3.773.143.149
2021.	8.254.134.819	3.666.152.609
2022.	9.877.233.362	4.184.514.659
2023.	11.004.808.774	5.147.406.748

9. Реализација картицама бх. банака у иностранству

Реализована вриједност у иностранству картица издатих у бх. банкама по годинама (у КМ)							
Година	POS готовина	АТМ	Подизање готовине - АТМ и POS банака	%	Куповина робе и услуга - POS	%	Укупно
2019.	2.975.777	165.271.808	168.247.586	28,27%	426.812.356	71,73%	595.059.942
2020.	4.041.415	162.279.307	166.320.722	31,86%	355.723.272	68,14%	522.043.994
2021.	3.398.472	143.387.033	146.785.505	24,72%	447.042.610	75,28%	593.828.115
2022.	2.812.344	142.854.419	145.666.763	18,44%	644.075.385	81,56%	789.742.148
2023.	2.962.436	153.359.846	156.322.282	20,83%	594.015.396	79,17%	750.337.678

У 2023. години, на АТМ и POS уређајима банака у иностранству, власници картица издатих у БиХ реализовали су трансакције у вриједности од 750.337.678 КМ, а у току 2022. године 789.742.148 КМ. Сумарно гледајући, укупно реализована вриједност трансакција је мања за 39.404.470 КМ. Од тог износа, на АТМ и POS уређајима је подигнуто готовог новца 156.322.282 КМ (у току 2022. године 145.666.763 КМ), а робе и услуга на POS уређајима је реализовано у вриједности од 594.015.396 КМ (у току 2022. године 644.075.385 КМ).

10.Реализација иностраних картица у БиХ

Реализована вриједност иностраних картица у бх. банкама и трговинама по годинама (у KM)

Година	POS готовина	АТМ	Подизање готовине - АТМ и POS банака	%	Куповина робе и услуга - POS	%	Укупно
2019.	59.669.825	1.648.828.037	1.708.497.862	67,21%	833.542.794	32,79%	2.542.040.656
2020.	59.678.441	1.117.563.906	1.177.242.347	74,67%	399.316.410	25,33%	1.576.558.757
2021.	39.277.265	1.360.672.289	1.399.949.554	69,33%	619.347.169	30,67%	2.019.296.723
2022.	62.986.827	1.793.072.843	1.856.059.670	62,68%	1.105.074.657	37,32%	2.961.134.328
2023.	28.671.109	1.933.339.420	1.962.010.529	58,43%	1.395.970.782	41,57%	3.357.981.311

Картицама издатим у иностранству на АТМ и POS уређајима бх. банака у 2023. години реализована је вриједност трансакција 3.357.981.311 КМ (у току 2022. године 2.961.134.328 КМ). Од овог износа преко АТМ и POS уређаја дигнута је готовине у износу од 1.962.010.529 КМ (у току 2022. године 1.856.059.670 КМ). Робе и услуга преко POS уређаја је реализовано у вриједности од 1.395.970.782 КМ (2022. године 1.105.074.657 КМ).

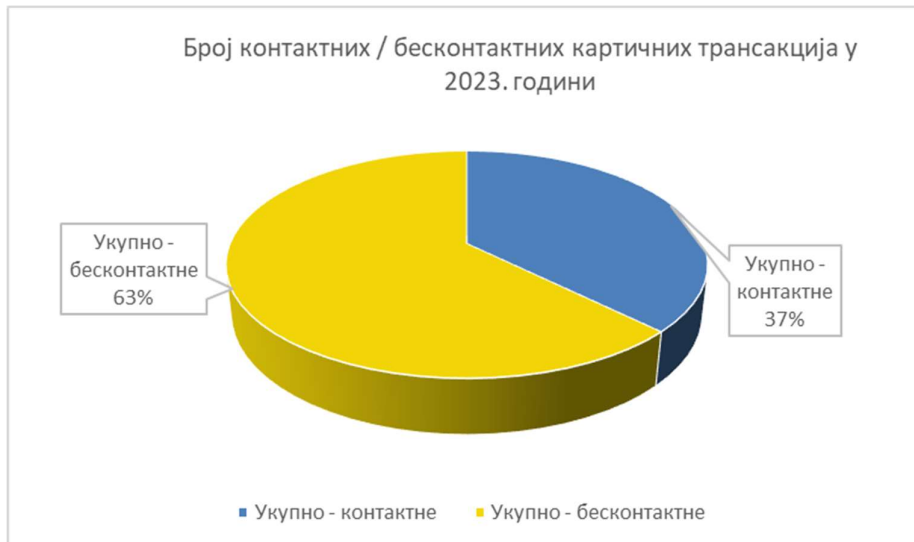

11.Коришћење контактних/бесконтактних картица у БиХ

У процентима исказано, у укупном броју картичних трансакција 37% је реализовано контактних трансакција, наспрот 63% бесконтактних трансакција.

Број контактних/бесконтактних картичних трансакција у 2023. години		
Укупно - контактне	Укупно - бесконтактне	Укупно
37%	63%	100%

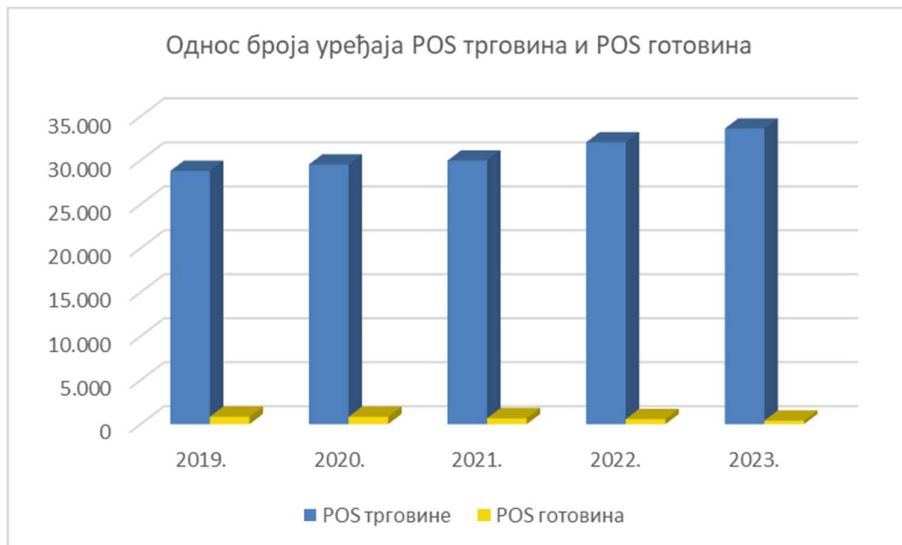
Вриједност контактних/бесконтактних картичних трансакција у 2023. години		
Укупно - контактне	Укупно - бесконтактне	Укупно
70%	29%	100%

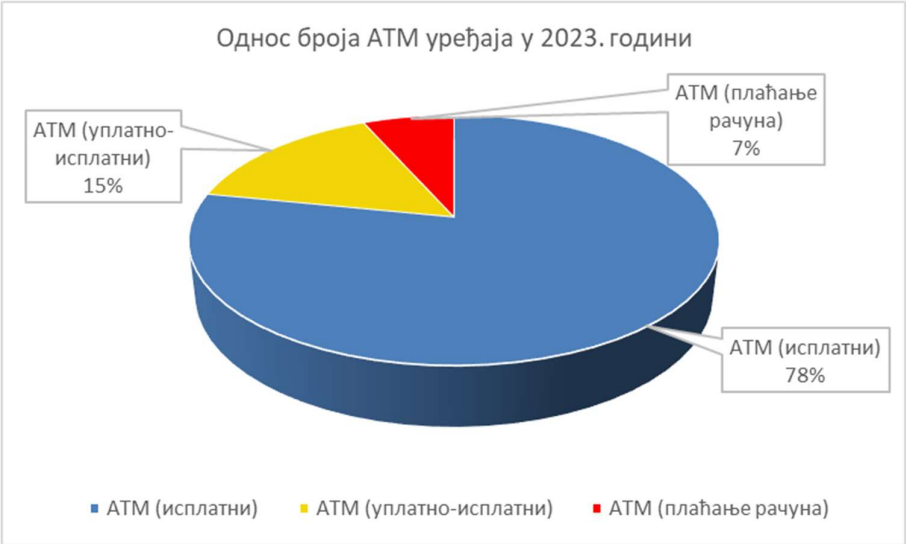

12.АТМ и POS уређаји

Банке константно раде на увођењу у понуду већег броја АТМ и/или POS уређаја. У протеклој години било је инсталираних укупно 1.717 АТМ уређаја (претходне 2022. године 1.653) и 34.019 POS уређаја (2022. године 32.633). Од укупног броја инсталираних POS уређаја, 33.614 је инсталирано у трговинама и 405 на шалтерима банака.

Број инсталираних АТМ и ПОС уређаја у БиХ								
Година	АТМ (исплатни)	АТМ (уплатно-исплатни)	АТМ (плаћања рачуна)	Укупно АТМ	POS трговине	POS готовина	Укупно POS	Укупно АТМ и POS
2019.	1.430	177	33	1.640	28.796	854	29.650	31.290
2020.	1.390	194	43	1.627	29.534	837	30.371	31.998
2021.	1.334	230	64	1.628	29.977	680	30.657	32.285
2022.	1.324	235	94	1.653	32.047	586	32.633	34.286
2023.	1.342	261	114	1.717	33.614	405	34.019	35.736

13. Прихват картица

У наредној табели дајемо приказ броја банака који прихватају одређене брендове картица на својим АТМ уређајима и POS апаратима са стањем на дан 31.12.2023. године:

Картични бренд	АТМ	POS
Mastercard Maestro дебитна	16	10
Mastercard кредитна	15	10
Mastercard са одгођеним плаћањем	14	10
Visa дебитна	19	12
Visa кредитна	19	12
Visa са одгођеним плаћањем	15	11
Diners кредитна	3	5
Diners са одгођеним плаћањем	3	5
American кредитна	3	4
American са одгођеним плаћањем	3	4
BamCard дебитна	4	1
BamCard кредитна	3	1
China UnionPay	2	1